

KONFLIKTUSKEZELÉS

Edző-sportoló konfliktus

A konfliktus többnyire olyan ütközést jelent, amely mögött igények és szándékok, törekvések és érdekek szembenállása mutatkozik.

Konfliktusból komolyabb összeütközésre két fő okból kerülhet sor:

- amikor a felek viselkedése akadályozza az egyén igényeinek érvényesítését,
- amikor a felek értékrendje nagymértékben különböző.

A sporttevékenység résztvevői (edző, oktató, tanítvány stb.) nap, mint nap konfliktusok szereplői, és személyes értékrendjük, érzelmviláguk alapján sajátos módon viselkedhetnek ezekben a különböző pedagógiai helyzetekben. A konfliktusok tudatos pedagógiai kezelése fontos nevelési eszköz, a sport területén pedig kulcsfontosságú.

Érdek-, szükséglet- és célkonfliktusok

Az érdekellentétek leginkább az edzők és a vezetők közötti kapcsolatban jelennek meg.

A folyamatos edzés és versenyzés minden tekintetben határterhelést ad a sportolónak, ezért az egész személyiségét igénybe kell venni a sikeres tevékenység érdekében. Ez többnyire azt is jelentheti, hogy a sportoló a személyiségbeli tulajdonságainak erősödése mellett érzékenyebbé válik az őt érő érdekellentétek, vagy konfliktushelyzetek miatt.

Az együttműködés során kialakuló fáradtság, stressz, esetleg bizalomhiány kritikus konfliktusforrást jelent az edző-sportoló kapcsolatban.

Sok edző úgy gondolja, hogy a céljai megegyeznek a sportolók céljaival, hiszen egy önkéntesen vállalt felkészülésben, felkészítésben mindkét fél a lehető legjobb eredményt akarja elérni.

Azonban hiába fogalmaz meg közös célt az edző és sportoló, a célhoz különböző utakon juthatunk el. A megfelelő módszerek és eszközök megfelelő kiválasztása szintén lehet konfliktusforrás.

A hosszú távú célok (főleg a gyermekkorú sportolóknál) még nem jelentenek konkrét és mérhető célt, a rövid távú tervek pedig ütközhetnek a sportoló pillanatnyi szükségleteivel, vágyaival.

A túl sok merev szabály megannyi konfliktusforrást jelent. Az értelmes, közös megegyezésen alapuló, elfogadható és betartható szabályok nemcsak a konfliktusok lehetőségét csökkentik, de a sportoló személyiségfejlődése szempontjából is jelentősek. A szabály biztonságot jelenthet, és egyben a sportoló normakövető viselkedésének, a belülről szabályozottság fejlődésének segítségét szolgálja.

A kommunikációban mutatkozó zavarok, mint konfliktusforrások

A gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezésének módja erősen befolyásolja a szituációról, az edzőről, az edző szándékáról kialakított belső képet. A szókincs, a mondatfűzés mellett az edzőnek oda kell figyelni a kommunikáció háttértényezőire is (pl. hanglejtés, gesztus, mimika).

A stressz hatása a konfliktusok kialakulására és megoldására

Bizonyos mértékű stressz természetes és szükséges a hatékony edzéshez, a sportoló a teljesítménynövelés miatt azonban fokozottabban ki van téve a stressznek. A stressz átélése után a sportolók kevésbé hatékonyan dolgoznak olyan feladatokon, amelyek frusztrációt, mások problémáira való érzékenységet, másokra való odafigyelést igényel.

A sportolók magatartászavarai lényegében válaszok az intenzív, tartós és aktuális stressz átélésére.

A konfliktusok maguk is stresszforrást jelentenek, problémát azonban csak a megoldatlan konfliktusok jelentik.

Az edzőnek tehát a megoldatlan konfliktusok szaporítása helyett problémamegoldó magatartást kell követnie!!!